

PROGRAMI MËSIMOR						
Niveli i studimeve	Bachelor	Program i	Gjuhë e letërsi shqipe	Viti akademik	2021/2022	
LËNDA	Leksikologji e gjuhës shqipe					
Viti	2	Statusi i lëndës	obligative	Kodi	ECTS kredi	5
Semestri	4				Ligjërata	Ushtrime
Javët mësimore	15		Orët mësimore	2	2	
Metodologjia e mësimit	Lënda e <i>Leksikologjisë</i> do të zhvillohet në 2 orë ligjërata dhe 2 orë ushtrime në javë. Do të përdoren metodat frontale dhe ndërvepruese, si ajo e bashkëbisedimit, e komentimit dhe vlerësimit, e argumentimit, e analizës dhe e sintezës. Studentët udhëzohen të përdorin literaturë shkencore dhe të debatohet për to. Secili nga studentët do ketë dytyra dhe do ta dorëzojë nga një punim seminari.					
Konsultime	E martë, nga ora 8.30-9.00					
Mësimdhënësi	Prof. ass. dr. Flamur Shala		e-mail	flamur.shala@uni-prizreni.com		
			Tel.	044 509 272		
Asistenti			e-mail			
			Tel.			

Qëllimi studimor i lëndës	Përfitimet e studentit
<p>Lënda ka për qëllim që studentët:</p> <ul style="list-style-type: none"> -të kuptojnë drejt se leksikologjia është njëra nga degët e gjuhësisë, e cila ka lidhje të ngushtë me degët e tjera e sidomos me morfologjinë dhe se mësimi i kësaj lënde i bën të zotë të dinë për kuptimin e fjalëve të gjuhës shqipe dhe mënyrat e fjalëformimit, për shtresat e leksikut të gjuhës shqipe, për fjalët me origjinë indoevropiane, arkaizmat, neologjizmat, të prejdardhuara etj. -të dinë për semantikën leksikore; për kuptimin dhe strukturën leksikore, për lëvizjet kuptimore. -të dinë për frazeologjizmat e gjuhës shqipe; -të aftësojnë, të identifikojnë, të kuptojnë dhe të zbatojnë konceptet dhe teoritë nga fusha e leksikologjisë. -të zhvillojnë aftësitë e komunikimit dhe transmetimit të dijes së tyre. -të aftësohen për punë kërkimore-hulumtuese individuale e grupe. 	<ul style="list-style-type: none"> -Pikësnyimi kryesor i lëndës është që studentët: -do të kuptojnë se leksikologjia lidhet me degët kryesore të gjuhësisë dhe se fjalët kanë formën dhe kuptimin e tyre si unitet i formës dhe përmbajtjes. Kuptimi leksikor është përfaqësues dhe shfaqet e shprehet me formën përfaqësuese të fjalëve në fjalor. -do t'i përvetësojnë dhe t'i dinë mënyrat e fjalëformimit; -do të dinë për kuptimin leksikor, strukturën semantike dhe lëvizjen kuptimore, për shumëkuptimësinë. -do të dinë për sinonimet, homonimet, antonimet etj. -do të aftësohen të dallojnë fjalët me origjinë të vjetër, huazimet, neologjizmat dhe fjalët e reja që po hyjnë përditë në gjuhën shqipe. -do të marrin njohuri edhe për normën leksikore, për pasurinë dhe nevojën e përdorimit të fjalëve shqipe në vend të fjalëve të huaja. -do t'i kuptojnë drejt marrëdhëniet e shqipes me gjuhët e tjera, prirjet e përgjithshme të zhvillimit të shqipes së sotme dhe sfidat në procesin e globalizimit.

Metodologjia për realizimin e temave mësimore:

Ligjërata, punime seminari, prezantime, punë kërkimore e hulumtuese, detyra, ushtrime me shkrim e me gojë, diskutime, debate, konsultime etj.			
Kushtet për realizimin e temës mësimore:			
Klasa, tabela, projektor, kompjuter, shkumës e marker, materiale të fotokopjuara etj.			
Mënyra e vlerësimit të studentit (në%)			
	Vlerësimi në %	Nota përfundimtare	
	Vijueshmëria – 10%		
	Punim seminari 5%		
	Detyra 5%		
	Testi gjysmesemestral 25%		
	Provimi përfundimtar 55%		
		Nota më pak se 50 % -5	
		Nota 6(51-60%), 7(61-70%) 8(71-80%) 9(81-90%) 10 (91-100%)	
Obligimet e studentit:			
Ligjërata		Ushtrime	
Studentët kanë për detyrë të ndjekin rregullisht ligjëratat. Në mënyrë ndërvepruese të marrin pjesë në mbarëvajtjen e procesit mësimor dhe t'i kryejnë të gjitha detyrat që i jep mësimdhënësi.		Brenda orëve të ligjëratave dhe me metoda ndërvepruese do të ketë pjesë të ushtrimeve për qartësi më të madhe që kanë të bëjnë me lëndën e leksikologjisë.	
Ngarkesa e studentit për lëndën			
Aktiviteti	Orë	Ditë/Javë	Gjithsej:
Ligjërata	2	15	30
Ushtrime	2	15	30
Përgaditja e punimit të seminarit	1	10	10
konsultime	1	15	15
Analizë gjuhësore - detyra	1	15	15
Parapërgaditja për testin (paraprovimi i parë) gjysmësemestral	1	10	10
Parapërgaditja për testin (provimi) përfundimtar	1	15	15
Vërejtje: 1 ECTS kredi=25 orë angazhim,p.sh nëse lënda i ka 5 ECTS kredi, studenti duhet të ketë angazhim gjatë semestrit 125 orë		Ngarkesa totale:	125

Java	Ligjërata		Ushtrime	
1.	Tema	Orët	Tema	Orët
	Formimi i leksikologjisë shqipe si shkencë	2	Lidhja me disiplinat e tjera gjuhësore	2
2.	Objekti dhe detyrat e leksikologjisë shqipe	2	Fjala si njësi leksikore Semantika leksikore Grupet paradigmatiske-formimi i fjalëve	2

			Frazeologjia, veçoritë stilistike të fjalës	
3.	Fjala si njësi leksikore	2	Struktura leksikore e fjalës	2
4.	Disa njësi gjuhësore në kufi të fjalës	2	Nyjat e përparme, nyjat e mbiemrave, të disa emrave, nyjat e përemrave pronorë, trajtat e së njëjtës fjalë, foljet pësore vetvetore, onomatopetë.	2
5.	Semantika leksikore – Semasiologjia Kufijtë e semasiologjisë leksikore	2	Semasiologjia leksikore, semasiologjia morfologjike, semasiologjia sintaksore dhe semasiologjia stilistike.	2
6.	Kategoritë themelore të semantikës	2	Kuptimi leksikor dhe shkollat gjuhësore Lëvizja kultimore, Struktura e kuptimit leksikor	2
7.	Dukuri të semantikës leksikore Prejardhja e kuptimeve leksikore	2	Skema semantike tufë, skema semantike varg. Skema semantike e përzier Ngjyrimi emocionues si përbërës i kuptimit leksikor Lëvizjet kuptimore dhe figurat gjuhësore Shumëkuptimiësia, Lëvizja kuptimore gjatë formimit të fjalëve.	2
8.	Testi gjymësemstral Grupet (paradigmat) e fjalëve	2	Homonimet, Sinonimet dhe Antonimet	2
9.	Grupet paradigmatiske të fjalëve	2	Fjalët e prejardhura me ndajshesa Fjalët e prejardhuara pa ndajshesa Fjalët e përbëra e të përngjitura Leksiku potencial	2
10.	Frazeologjia e gjuhës shqipe	2	Fjala dhe togfjalëshi, njësia frazeologjike dhe togfjalëshi i lirë, njësia frazeologjike dhe fjala, disa kalime nga njësi frazeologjike në fjalë	2
11.	Klasifikimi i frazeologjizmave	2	Klasifikimi sipas ndërtimit, klasifikimi sipas shkallës së motivimit, klasifikimi sipas vlerës leksiko-gramatikore	2
12.	Përdorimi i njësive frazeologjike	2	Tiparet dhe vlerat e njësisë frazeologjike Norma gjuhësore në frazeologji	2
13.	Leksiku i gjuhës shqipe dhe shtresimi i tij	2	Zhvillimi historik i leksikut Shtresa vetjake e leksikut, shtresa e	2

			huazuar, fjalë të burimit grek, latin e roman, të burimit sllav e të burimit turk; Fjalët sipas përdorimit: shtresa e vjetëruar, fjalët e reja, fjalët profesionale dhe terminologjia, fjalët dialektore.	
14.	Leksiku i gjuhës shqipe dhe veçoritë e tij stilistike	2	Veçori leksiko-stilistikore të shqipes standarde; Mjetet me vlerë ligjërimore-stilistikore Ligjërimet në gjuhën shqipe Stilet funksionale dhe stilistika gjuhësore	2
15.	Leksikografia shqipe Leksikografia shqipe në zhvillim	2	Leksikografia dhe fjalori; ndërimi i fjalorit; Periudha e parë, periudha e dytë. Fjalori i gjuhës shqipe 1954, Fjalori i gjuhës së sotme shqipe 1980, Fjalori i shqipes së sotme 1984, Fjalor frazeologjik i gjuhës shqipe 1999, Fjalor i antonimeve të gjuhës shqipe 1999, Fjalor sinonimik i gjuhës shqipe 2002, 2004, Kartoteka e leksikut të shqipes.	2

LITERATURA

Jani Thomai: Leksikologjia e gjuhës shqipe, Tiranë, Toena, 2011.
 Jani Thomai: Prejardhja kuptimore në gjuhën shqipe, EDFA, Tiranë, 2009.
 Valter Memisha: Ushtrime për leksikologji e semantikë leksikore, Tiranë, 2012.
 Mehmet Gjevari: Frazeologjizma të gjuhës shqipe, Prishtinë, 1988.
 Ludmilla Buxheli: Fjalët e përngjitura në gjuhën shqipe, Tiranë, 2009.

VËREJTJE

Vërejtje për studentin:

Studenti me vijueshmëri të rregullt ka mundësi të madhe të mësojë sistematikisht për lëndën e leksikologjisë. Kjo i jep mundësi atij të jetë aktiv dhe të ketë mundësi më të madhe mësimi dhe sintetizimi të çështjeve që kanë të bëjnë me tema të caktuara nga lënda e leksikologjisë.